

Drie gedigte

Heilna du Plooy¹

Ou geboue

Vandag se weemoed gaan oor ou geboue
 wat van geweld getuig en kon weerstaan.
 Oor die luglyn van 'n stad soos Budapest
 wat van 'n té lang herkoms bly vertel.
 Oor skilderye en klein beeldjies
 in galerye en kasteeltjies
 wat wonderbaarlik! - wonderbaarlik
 ongeskonde deur die eeue kom.

Ontroer oor klip en stene
 wat kon uithou onder menslike gewig,
 hang ek vandag – een dag
 'n duisend jaar, 'n duisend jaar een dag –
 in die breukdeel van die oomblik
 vóór die steengelaat van tyd
 óópkraak en breek
 in weer 'n gilgesig.

Bestemming

As daar 'n plek soos 'n bestemming was,
 sou onnabootsbaar hierdie plek se stem
 haar mense op die naam kon noem
 omdat dié aarde hulle voetval ken;
 sou die plek haar mense roep
 so onbevange soos die hoep-hoep
 se gemoedelike merke in die gras inpas.

As 'n mens vir 'n plek bestem was
 sou 'n mens se stem die plek
 onvervreembaar in haar woorde merk
 omdat haar lyf gladweg in die plek inpas;
 so 'n plek sou in haar woorde boer
 so onbevange soos die duive
 wat oral op die dakke sit en koer.

Hoe oordadig, hoe stemhebbend is ons tyd.
 Hoe ontstemmend swig die setels van die reg
 voor die skreeue van die mag, hoe onluister
 is die plek en hoe volmondig oorverdoof.

Waar is 'n stilte diep genoeg dat mens en plek mekaar
 kan hoor, 'n stilte vér genoeg om die volkome luisteraar
 in te sluit in 'n onbestemde geluid.

Belydenis na die maal

Sy kom toe in die hemel aan:
 'Vanwaar, Gehasi?'
 vra die hekwag en hy lyk vernaam.
 Hy hou sy kop so hoog, deurlugtig.
 Maar ek, wat hier bloot die verteller is,
 is glad nie seker of dit Paulus,
 Petrus, of dalk Thomas is nie.

Sy weet dat sy behoort te sê
 - dis immers 'n verhewe plek
 en die vraag is sekerlik gewigtig -
 dat sy afkomstig is van Afrika,
 maar voel sy moet verduidelik,
 meer spesifiek Suid-Afrika.

Dan voeg sy by, versigtig,
 dat sy desnieteenstaande nogtans
 nie betoog het of gestrugel het nie.
 Ook dat sy desnieteenstaande nogtans
 niemand ooit geslaan het nie, nie 'n witte
 of 'n swarte nie. Sy sou wel graag wou byvoeg
 dat sy dié kontinent nie self kon kies nie.
 Sy was immers al vir drie eeue en 'n half
 nie meer 'n Geus of Hugenoot nie.
 Sy erken ook ruitelik dat sy self
 nooit regtig agter die kap
 van die byl kon kom
 oor hoe 'n mens betrokke raak
 by die geskiedenis
 of die politiek nie.

Sy was maar 'n gewone mens
 en ek, verteller, dra ek haar woorde net
 so oor, ek glo dit is haar wens.

Sy was nie seker of die kontinent
 van haar gehou het nie. Sy het
 vermoed van nie. Sy self was op die son
 én op die grond versot.
 Al was sy self nooit seker waarvoor alles
 sy verantwoordelik was of dalk
 gehou sou word nie. Desnieteenstaande,
 nogtans, omdat sy indirek aandadig
 was soos almal, is sy nou bereid om te bely,
 as sy net geweet het hoe en waar juis sy
 die verloop van sake kon verander het.

Sy was mos 'n gewone mens,
 en ek wat die verteller is, stem saam:
 ek weet mos elke Suid-Afrikaan
 twyfel oor die aard en waarde
 van sy ontwyfelbare bestaan.

Sy trek haar asem in om nog te praat:
 daar is soveel om te verskoon,
 soveel om te verklaar,

maar daar's 'n stem, en sy kan sweer
 die stem is goedig en die prater lag:
 'Ons hekwag is vandag
 weer alte vrolik -
 hy hou so van 'n grap.'

'As jy tot hier gekom het,
 is jy welkom, ongeag.'

Read online:

Scan this QR
 code with your
 smart phone or
 mobile device
 to read online.

Affiliation: ¹School of Languages, North-West University, Potchefstroom Campus, South Africa

Email: heilna.duplooy@nwu.ac.za

Postal address: Private Bag X6001, Potchefstroom 2520, South Africa

How to cite this article: Du Plooy, H., 2013, 'Drie gedigte', *Literator* 34(2), Art. #436, 1 pages. <http://dx.doi.org/10.4102/lit.v34i2.436>

Copyright: © 2013. The Authors. Licensee: AOSIS OpenJournals. This work is licensed under the Creative Commons Attribution License.